

Onderwerp Werkprogramma 2020 – 2022

Steller E.F. Wams

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 57 64 Bijlage(n) 2

Ons kenmerk

Datum 26-02-2020 Uw brief van -

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

In het coalitieakkoord is de ambitie uitgesproken om ten minste 500 extra mensen te activeren bovenop wat we al doen. De reden hiervoor is dat een grote groep mensen geen deel uit maakt van de arbeidsmarkt en maatschappelijk niet actief is. Met alle risico's van dien: armoede, schulden, eenzaamheid. Nu het economisch mee zit en de arbeidsmarkt volop kansen biedt, willen we dat ook mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt profiteren. Met een nieuw werkprogramma dragen wij hieraan bij door mensen te stimuleren, te activeren en te begeleiden naar werk, participatie of scholing. In deze brief informeren wij u over de doelstelling en de uitgangspunten van het werkprogramma en schetsen we hoe het programma eruit komt te zien.

Doelstelling

Het werkprogramma is een concrete set aan maatregelen om ten minste 500 extra mensen te activeren. Onder activering verstaan we een volgende stap naar betaalde arbeid, naar school/opleiding, participatie door middel van vrijwilligerswerk, mantelzorg of een Participatiebaan, basisbaan, afspraakbaan en werken in het nieuw beschut. We willen onnodige instroom in de bijstand en onnodig langdurig gebruik van de bijstand voorkomen. Daarom zetten we in op de preventie van de instroom, ontwikkeling van de doorstroom, en het vergroten en verduurzamen van de uitstroom. Het werkprogramma staat niet los van de reguliere dienstverlening, maar levert een aanvulling en verbetering op de reguliere dienstverlening van de directie Werk en Participatie en de directie Inkomen.

Uitgangspunten

We zetten in op een positieve individuele benadering. De ervaring leert dat veel mensen stappen willen zetten en betaald werk willen doen. Daar moeten

we gebruik van maken en daarom leggen we in het werkprogramma de focus op de mensen die willen. Vertrouwen is daarbij de sleutel. Een groot deel van de bijstandsgerechtigden kampen met een of meer verschillende problemen, zoals psychische en fysieke gezondheidsklachten, laaggeletterdheid, eenzaamheid, gebrek aan opleiding, schulden en weinig zelfvertrouwen. Daarom is een aanpak nodig waarbij we rekening houden met individuele omstandigheden van werkzoekenden. Wie is de persoon die ooit in de bijstand is geraakt? Wat is er aan de hand, wat is zijn achtergrond, welke opleiding heeft hij gehad? Zijn er bepaalde belemmeringen om aan het werk te gaan? En wat wil hij of zij eigenlijk? Samen met de inwoner maken we een ontwikkelplan om tot de optimale vorm van participatie te komen en houden we de ontwikkeling bij. Bij de stap van bijstand naar werk vinden we dat werken moet lonen.

De inwoner is zelf verantwoordelijk voor de eigen ontwikkeling naar werk of participatie. De ondersteuning die wij daarbij bieden is alleen effectief als de inwoner zelf ook actief aan de slag gaat. Bij al onze ondersteuning verwachten wij daarom een actieve houding en actief gedrag die de weg naar werk of participatie bevorderen. Wij maken redelijke afspraken met inwoners en we verwachten dat deze van beide kanten worden nagekomen. Als blijkt dat iemand ons vertrouwen beschaamt door tegen te werken of opzettelijk afspraken niet na komt, zullen we streng optreden en handhaven.

Context

Het werkprogramma staat niet op zich zelf. Zowel vanuit de gemeente als op regionaal niveau werken we al aan het re-integreren en activeren van mensen. Voorbeelden binnen de gemeente zijn de implementatie van de basisbaan en de activering van inwoners binnen het gebiedsondersteunend netwerk. Via Werk in Zicht werken we samen met regionale partners in bijvoorbeeld Perspectief op Werk en het 1000-banenplan. In samenwerking met het economisch programma streven we naar een inclusieve arbeidsmarkt. Het is de uitdaging om de verbinding tussen het werkprogramma en genoemde activiteiten zo vorm te geven dat deze elkaar versterken.

Door in een (nog te ontwikkelen) gebiedsgerichte aanpak aan te sluiten bij bestaande netwerken en initiatieven is maatwerk voor de inwoner beter te realiseren. We gaan intensiever samenwerken met WIJ bij inwoners die dreigen uit te vallen. We gaan actiever samenwerken met wijkinitiatieven waar veel inwoners met een bijstandsuitkering aan deelnemen. We willen op basis van behoefte ons werkaanbod zichtbaarder maken in de wijken. Denk bijvoorbeeld aan werkmakten. Daarnaast sluiten we met onze dienstverlening aan bij opgaven zoals ze geformuleerd zijn in het gebiedsprogramma.

Naast het werkprogramma vormen we maatschappelijke coalities met het onderwijs en het bedrijfsleven. Werkgevers vragen we om bij het personeelsbeleid aandacht te hebben voor kwetsbare groepen en voeren we het gesprek over wat mogelijk is in de aanpassing van de werkzaamheden aan het niveau van de kandidaat en het carrière perspectief om kandidaten geïnteresseerd te krijgen en vervolgens te behouden voor bepaalde sectoren.

Ook vragen we werkgevers om in bepaalde gevallen de werktijden aan te passen of uren uit te breiden, zodat mensen financieel zelfstandig kunnen zijn dan wel de werkzaamheden kunnen volhouden.

Het onderwijs is een belangrijke partner voor om-, bij- en herscholing richting werk, maar ook in het voorkomen van instroom in de bijstand. Onderwijspartijen (pro/vso en ROC's) bereiden leerlingen voor op de arbeidsmarkt en hebben een belangrijke rol als het gaat om de nazorg richting arbeid en/of vervolgonderwijs. We zetten de goede samenwerking voort en blijven goede afspraken maken om de instroom van mensen in de bijstand vanuit het onderwijs aan de voorkant te beperken.

Strategie: hoe gaan we ten minste 500 extra mensen activeren?

Zoals gezegd zetten we in op preventie van de instroom, het ontwikkelen van de doorstroom en verduurzamen van de uitstroom van bijstandsgerechtigden. Inwoners zonder bijstandsuitkering kunnen ook aanspraak maken op relevante onderdelen van deze dienstverlening. Hieronder lichten we nader toe hoe we dit vormgeven.

Preventie van de instroom

Met het onderdeel preventie van de instroom zetten we in op voorkomen van de instroom vanuit het UWV en mensen die rechtstreeks een bijstandsuitkering aanvragen. Wij verwachten dat er een groep mensen is voor wie de aanvraag van een bijstandsuitkering niet echt noodzakelijk is, dan wel deze noodzakelijkheid kunnen voorkomen. Samen met het UWV pakken we mensen zes maanden voordat de uitkering bij het UWV eindigt actief op om hen naar werk toe te leiden, zodat zij niet in de bijstand terecht komen.

Van bijstandsaanvragers verwachten we vanaf de eerste dag een actieve houding en gedrag om werk te zoeken, te werken aan de re-integratie of op een andere manier te participeren in de maatschappij. Deze verwachtingen communiceren we duidelijk naar de bijstandsaanvragers en we bieden ook een helpende hand. We willen hiermee bereiken dat de instroom in de bijstand afneemt. Het gaat dan met name degenen die toch al snel zouden uitstromen.

Ontwikkelen van de doorstroom

Mensen met een bijstandsuitkering komen in aanmerking voor reguliere dienstverlening bij de directie Werk en Participatie. Er is een breed scala aan instrumenten beschikbaar die mensen helpen om een volgende stap te zetten in hun ontwikkeling naar werk, participatie of scholing. Op basis van positief individueel maatwerk worden de best passende instrumenten ingezet om de ontwikkeling van mensen naar betaalde arbeid of participatie te bevorderen.

Om een betere en meer passende dienstverlening op individueel niveau te kunnen bieden, gaan we de verschillende intakes en diagnoses bij de directie Werk en Participatie hervormen en harmoniseren. Nu zijn er nog verschillende intakes en diagnoses voor verschillende doelgroepen. In de Pilot Oost experimenteren we met een gebiedsgerichte aanpak om inwoners passend en individueel van dienst te zijn met één aanspreekpunt. Zo realiseren we één ontwikkelplan per persoon en maken inwoners makkelijker stappen in hun ontwikkeling, bijvoorbeeld van participatie naar werk.

Voor bijstandsgerechtigden met een korte afstand tot de arbeidsmarkt zetten we een arbeidsmarktwaardescan in. Met deze scan maken we een analyse van het persoonlijk profiel en inventariseren we de kansen op de arbeidsmarkt om te bepalen waar de beste kansen liggen voor de werkzoekende. De arbeidsmarktwaardescan moet in combinatie met de inzet van uitzendbureaus de uitstroom naar werk versnellen en verduurzamen.

Praktische belemmeringen of drempels voor (betaald) werk pakken we op maat aan door het maken van businesscases. In de businesscase wordt een afweging gemaakt of een investering die nodig is om iemand duurzaam uit te laten stromen naar betaald werk financieel uit kan. Zo creëren we een flexibeler aanbod in onze dienstverlening en kunnen we recht doen aan de positieve individuele benadering.

Vergroten en verduurzamen van de uitstroom

Voor de uitstroom zetten we in op passend werk dat loont. We zetten extra jobhunting in om kandidaten mee te nemen naar werkgevers voor het vinden van een passende baan. Om een duurzame uitstroom te bevorderen en terugval te voorkomen, krijgen kandidaten begeleiding op maat. Met jobcoaching begeleiden we kandidaten naast het functioneren op het werk ook naar persoonlijke omgeving, steun, motivatie en gezondheid van de kandidaat. Verder onderzoeken we welke financiële of administratieve ondersteuning ingezet kan worden om armoedeval te voorkomen. We hebben vanaf 1 januari 2020 een matchingsysteem ingekocht om de matching van kandidaten op vacatures efficiënter en effectiever te laten verlopen waardoor uitstroom sneller gerealiseerd kan worden.

Samengevat gaan onze inwoners het volgende merken van het werkprogramma:

- 1) Bijstandsaanvragers worden zo snel mogelijk ondersteund naar werk of participatie.
 - a. Bijstandsaanvragers met arbeidspotentieel bemiddelen we zo snel mogelijk naar werk om (langdurig) gebruik van de bijstand te voorkomen. Voor een snelle beroepsoriëntatie is een arbeidsmarktwaardescan beschikbaar.
 - b. Met bijstandsaanvragers stellen we een ontwikkelplan op.
- 2) Voor inwoners zonder startkwalificatie en waar regulier onderwijs geen optie voor is, zetten we in op Praktijkleren.
- 3) Voor mensen die nog niet actief zijn, zetten we in op extra begeleiding om actief te worden door middel van coaching en of Mobility Mentoring. Ook wordt samengewerkt met de WIJ-teams en het GON voor sociale activering. In de Pilot Oost ontwikkelen we een integrale aanpak om dichterbij de groep mensen te komen die inactief en niet in beeld is.
- 4) Voor mensen die (bijna) klaar zijn op de arbeidsmarkt, zetten we extra in op:
 - a. betere matching door middel van een matchingsysteem;
 - b. jobhunting;
 - c. arbeidsmarktoriëntatie via het werkbelevingscentrum en arbeidsmarktwaardescan;

- d. wegnemen van drempels en belemmeringen om werk aan te nemen;
 - e. begeleiding bij het behouden van werk.
- 5) Voor mensen waar de reguliere arbeidsmarkt geen plek meer voor biedt, experimenteren we met een basisbaan.

Sturing en verantwoording

In de aanbiedingsbrief bij de begroting 2020 hebben wij aangegeven dat wij extra inzetten op het beter in beeld krijgen en terugdringen van de zorgkosten en dat wij beter in control willen komen op de transformatie van het sociaal domein. Hierbij richt onze inzet zich ook op het realiseren van de doelen van het werkprogramma 2020 - 2022. Er is een bestuurlijke stuurgroep 'Versnelling transformatie sociaal domein in control' ingesteld met daarin vier portefeuillehouders en daarnaast onder andere de concerndirecteur sociaal domein. De bespreking in het bestuurlijke stuurgroep wordt voorbereid door een ambtelijke stuurgroep waarin maandelijks ook de voortgang van het werkprogramma wordt besproken. Voor de zomer zullen we uw raad nader informeren over de aanpak van de tekorten in de breedte van het sociaal domein, inclusief het werkprogramma. Ook op de vaste momenten binnen de P&C cyclus zullen we uw raad informeren over de stand van zaken.

Vervolg

Met onze investeringen in het werkprogramma (2020 – 2022) en de introductie van de basisbaan helpen we de komende drie jaar ten minste 500 extra mensen om mee te doen in de Groningse samenleving. De ontwikkelde onderdelen die goed blijken te werken nemen we op in de reguliere dienstverlening. Met het werkprogramma geven we zo een extra impuls voor de komende jaren. De plannen die in deze brief worden beschreven, kunnen worden aangepast door veranderende wet- en regelgeving en voortschrijdend inzicht. Bij grote wijzigen in het programma stellen we uw raad daarvan tijdig op de hoogte. Daarnaast zullen we u jaarlijks informeren over de inhoudelijke voortgang van het werkprogramma.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

locosecretaris,
Bert Popken

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.